

Prstová abeceda

= vizuálně-motorická komunikační forma slovní povahy, různé polohy a postavení prstů k vyjádření hlásek, vizuální forma přesného mluveného projevu či psaného textu

Historie prstové abecedy

prstové znaky pro číslice u Egyptů, Řeků a Římanů

7. stol. – **vznik** – mniši, učenci z diplomatických důvodů

8. stol. – poprvé popsán jednoruční, dvouruční i smíšený daktyl

1593 – popsána jednoruční abeceda určená neslyšícím: Melchor de Ybera

1620 – Pablo Bonet: publikování Yberovy abecedy, základ pro výuku neslyšících ve Španělsku

1866 – Francouz Blanchet nahradil daktyl **daktylografií** = vpisováním písmen ukazovátkem do dlaně, tato abeceda součástí komunikačního systému hluchoslepých

1. pol. 19. st. – daktyl mizí ze škol, po Milánském kongresu (**1880** – uznána orální metoda)

20. st. – daktylní abeceda znovu proniká do škol

1957 – poprvé v pražské škole pro neslyšící

70. léta – znovu – zejména ve školách pro žáky neslyšící a se zbytky sluchu

četné regionální odchylky

Daktyl v legislativě

Zákon č. 155/1998 Sb. o znakové řeči – oficiální kom. prostředek pro výuku SP

- novelizace z 2008 – **Zákon č. 384/2008 Sb. o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob**

Druhy daktylu

Jednoruční

Dvouruční

Smíšený

Dlaňový – taktilní forma (pro hluchoslepé)

Postavení daktylu v jednotlivých metodách

TK (totální komunikace) – rovnoprávné postavení

OM (orální metoda) – používán v omezené míře

BM (bilingvální metoda) – organickou součástí

Výhody

Snadno reprodukovatelný

Rychlejší než písmo

Ulehčuje diferenciaci flexe češtiny

K pojmenovávání tam, kde chybí znak

Nevýhody

Nutné znát jazyk v psané podobě

Hláskování

Pomalejší tempo než mluvení

Závislost od jemné motoriky ruky

Pravidla daktylování

daktylovat pravou (levou) rukou
předloktí ve výši hrudníku, ne před ústy
přibližovat se tempu mluvy

plynulost daktylování

pauzy mezi slovy a větami

provádět **přesně**

Literatura

■Text: *Prstová abeceda*. Doc. PhDr. Eva Suralová, PhD. – PdF UP, Olomouc.

■KRAHULCOVÁ, B. *Komplexní komunikační systémy těžce SP*.

■POTMĚŠIL, M. *Prstová abeceda*.

■SOVÁK, M. *Logopedie*.

■UHERÍK, A. *Hluchota, řeč, poznanie*.